

МАКРОЕКОНОМСКИ МОНИТОР

Декември 2024

13(3)

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Во третиот квартал од 2024, **БДП се зголеми за 3%** на годишна основа, продолжувајќи го забрзувањето кое отпочна претходно. Тоа е во линија со очекувањата изразени во претходниот Макроекономски монитор. Забрзувањето е водено од благото забрзување на **приватната потрошувачка** (1.9%) и значајното интензивирање на **јавната потрошувачка** (13.3%). Последното, пак, следи по значајното продлабочување на **буџетскиот дефицит** од 5.8% за првото полугодие од годината, иако самиот трет квартал од 2024 заврши со скоро врамнотежен буџет (-0.5%). Додека, **брuto инвестициите** (0.6%), **извозот** (0%) и **увозот** (0%) стагнираат во третиот квартал, по падовите кои ги искусија низ целата 2023 и првото полугодие од 2024 година. На производната страна, растот во овој квартал е скоро во целост воден од **трговијата** (10.6%), како најголем сектор според номиналниот придонес кон додадената вредност, додека евидентен е падот на вториот по големина сектор, **индустријата** (-4.6%).

Невработеноста во третиот квартал од 2024 понатамошно благо се намали на 12.3%. Во овој квартал продолжува намалувањето на воздржаноста на пазарот на трудот, имајќи предвид дека се креирани близу 7,000 нови работни места, а **активноста** на населението се подобри (52.6%). Сепак, забележливо е дека најголем дел од работните места се создадени во **земјоделството** и **индустријата**, додека растот на додадената вредност во **трговијата** не е проследен со нови работни места, бидејќи таму бројот на работници е намален и во однос на претходниот квартал и во однос на истиот квартал од 2023.

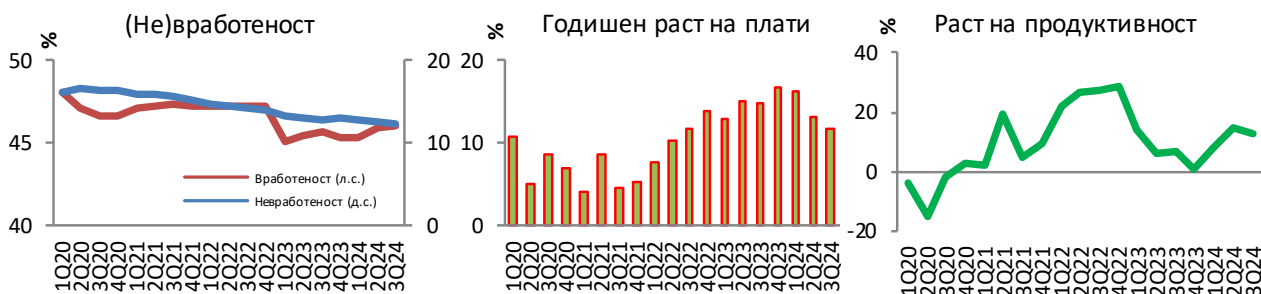
Во третиот квартал од 2024, **инфлацијата** забави на 2.6% (по благото забрзување на 3.9%) на годишна основа. Овие тенденции кај цените се во линија со очекувањата за целата 2024 година, за што во прилог оди благото олабавување на притисоците од страната на платите (благо забавен раст од 11.9% и стагнација во однос на претходниот квартал). Но, потенцијални варијации кај цените на одредни групи производи и потезите на фискалната политика налагаат потреба од понатамошна претпазливост во однос на инфлацијата.

Позитивната динамика на економијата се очекува да продолжи до крајот на 2024 година и во првите квартали од 2025. Finance Think останува на проекциите за раст на БДП во 2024 од 2.7% и за раст на цените од 3.8% дадени во претходните Макро-монитори. **Проекциите за 2025 се: раст на БДП од 3.5% и раст на цените од 2.4%.**

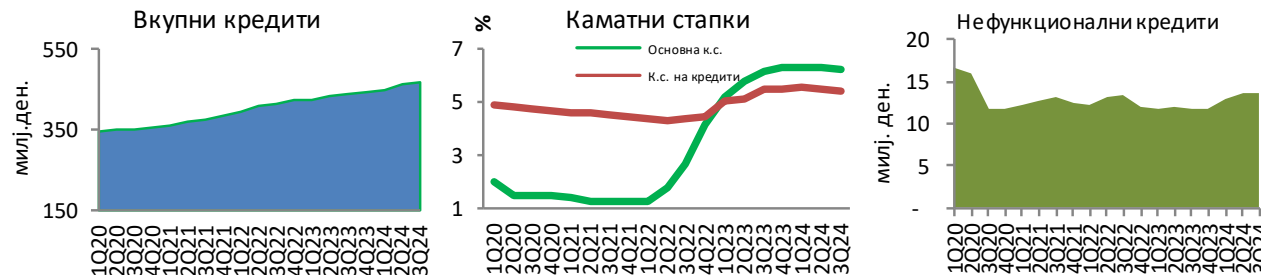
РАСТ И ИНФЛАЦИЈА

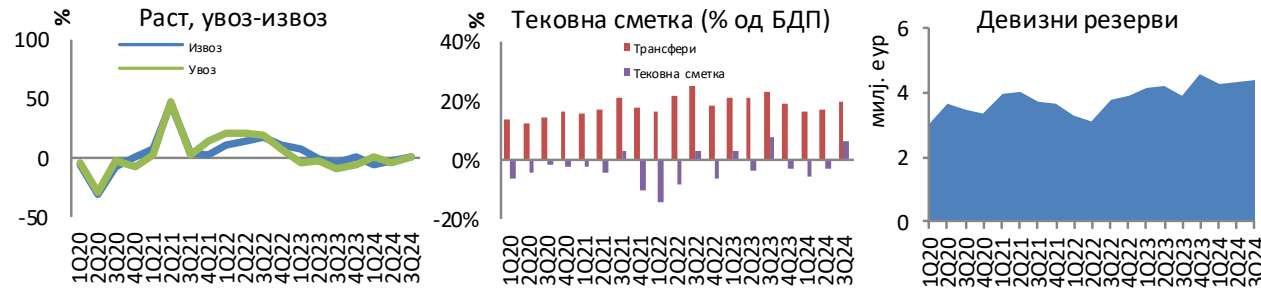
ПАЗАР НА ТРУД

ФИНАНСИСКИ ПАЗАРИ

НАДВОРЕШНА СМЕТКА

Годишен раст, %	1Q2024	2Q2024	3Q2024
БДП ЕУ-27	0.6	0.7	0.9
БДП Северна Македонија	1.9	2.8	3.0
Трошоци на живот	3.4	3.9	2.6
Трошоци на живот без храна и енергија	5.0	4.8	5.5

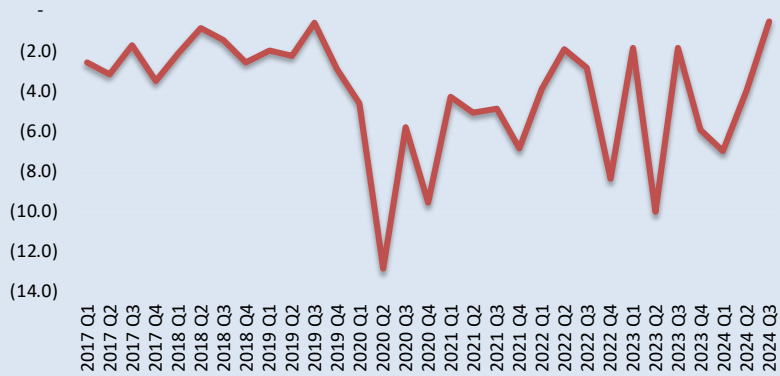
%	1Q2024	2Q2024	3Q2024
Стапка на активност (%)	52.1	52.1	52.6
Невработеност на млади (%)	27.1	26.9	29.5
Просечна нето плата (ден.)	39,771	41,196	41,214
Раст на продуктивност (%)	8.4	14.6	12.8

Годишен раст	1Q2024	2Q2024	3Q2024
M2	6.1%	4.6%	4.8%
Депозити	9.3%	7.2%	8.8%
Кредити	5.4%	5.8%	7.5%
Девизни резерви	3.1%	3.5%	12.9%

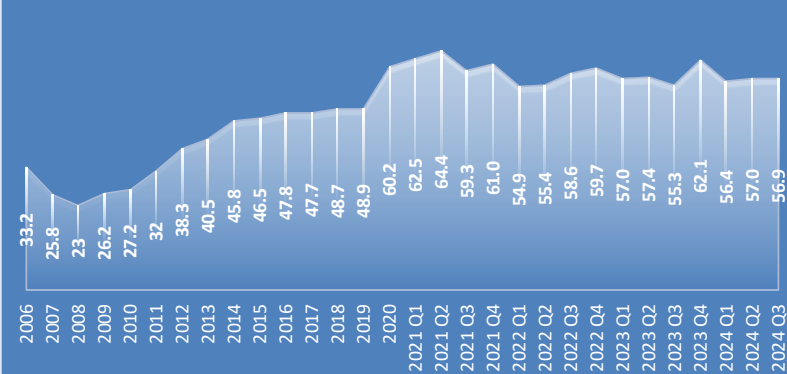
% од БДП	1Q2024	2Q2024	3Q2024
Трговско салдо	-15.1%	-13.3%	-6.7%
Приватни трансфери	16.5%	16.9%	19.5%
Тековна сметка	-5.7%	-2.8%	6.6%
Странски инвестиции	8.9%	6.3%	7.1%
Девизни кред. / вкупни кред.	34.5%	32.7%	31.4%

ЈАВНИ ФИНАНСИИ

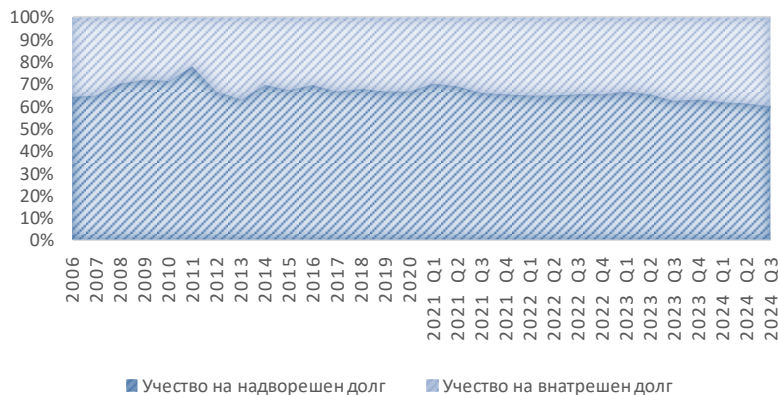
Буџетски дефицит (% од БДП)

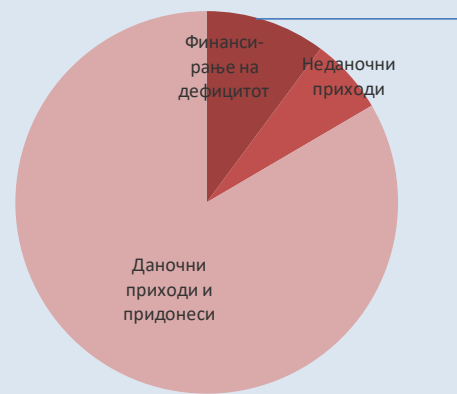
ЈАВЕН ДОЛГ (% од БДП)

СТРУКТУРА НА ЈАВЕН ДОЛГ

приходи

расходи

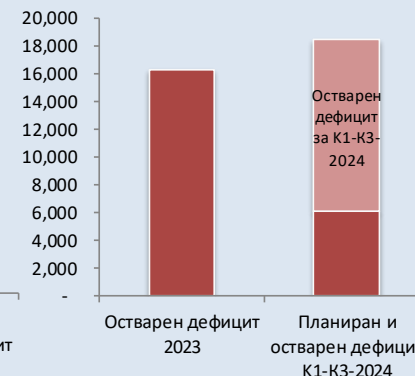
Во К1-К3-2024 буџетскиот дефицит изнесува 3.7% од БДП и е значајно понизок од (ревидираната) проекција за целата 2024 година од 4.9%.

Пензиски буџет

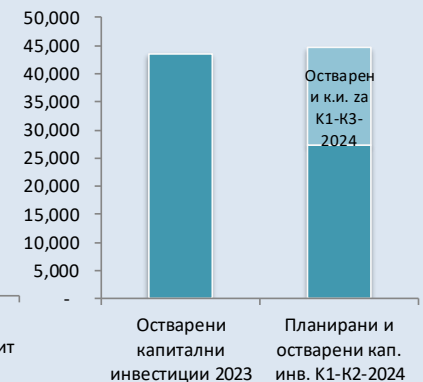
Во К1-К3-2024, пензискиот дефицит е натреализиран (79,3%).

Здравствен буџет

Во К1-К3-2024 здравствениот дефицит е потреализиран (67%).

Капитални расходи

Во К1-К3-2024, капиталните инвестиции се значајно потреализирани (38,8%).

ИНДУСТРИСКИ БЛИЦ

	Индустриско производство			Работници во индустријата		
	1Q/24	1-2Q/24	1-3Q/24	1Q/24	1-2Q/24	1-2Q/24
Енергија	(23.2)	(24.1)	(19.3)	4.4	4.4	4.5
Интермедијарни производи, освен енергија	0.4	(0.8)	(3.4)	(6.9)	(7.2)	(7.0)
Капитални производи	6.2	1.7	1.4	16.1	16.6	14.5
Трајни производи за широка потрошувачка	(1.7)	(1.2)	4.4	6.4	10.6	14.2
Нетрајни производи за широка потрошувачка	(7.1)	(7.6)	(3.9)	(3.0)	(4.1)	(5.2)
Производство на прехранбени производи	0.6	1.5	5.8	(2.8)	(3.1)	(3.4)
Производство на метали	(12.7)	4.4	(9.2)	(7.0)	(8.6)	(8.5)
Производство на облека	(23.3)	(23.8)	(22.6)	(10.4)	(11.3)	(12.3)
Производство на неметални минерални производи	13.2	(2.3)	(10.3)	(7.7)	(7.2)	(7.2)
Производство на тутунски производи	(61.6)	(48.6)	(36.7)	(6.8)	(11.0)	(14.9)
Производство на пијалаци	9.2	3.9	1.7	15.8	15.7	15.7
Производство на кокс и рафинирани нафтени производи	10.7	4.2	5.7	4.0	3.6	3.2
Производство на електрична опрема	8.8	8.1	12.1	(9.8)	(9.1)	(7.7)
Производство на фабрикувани метални производи	(15.0)	(25.6)	(29.4)	(1.8)	0.6	2.2
Вкупно	(3.1)	(5.1)	(4.2)	1.9	1.7	1.0

Finance Think е непрофитен институт за економски истражувања и политики. Основан е во 2012 година.

Нашата Визија

Да поттикнеме економско размислување за подобра благосостојба утре.

Нашата Мисија

Да го подобриме влијанието на економските, социјалните и развојните трендови и политики врз граѓаните во Северна Македонија и регионот на Западниот Балкан, преку економски истражувања, застапување базирано на докази и водено од податоци, и поттикнување критичка дебата за демократските процеси.

Истражувањето на Finance Think им помага на носителите на политиките, застапниците на политиките, креаторите на мислење, економските новинари и јавноста да ги разберат прашањата кои влијаат врз обичните граѓани.

Врз основа на статутот, Finance Think се стреми да постигне **три статутарни цели**. Тие се:

- Да придонесе кон подобрување на економските, социјалните и развојните политики и реформи преку продуцирање докази, базирани на истражување и водени од податоци.
- Да се зголеми ефектот од производите на Finance Think врз целните групи (вештини), донесувањето политики (политики и реформи) и општеството (свесност).
- Да се развие институционалниот капацитет на Finance Think, во смисла на истражување, застапување, финансирање и комуникација, со цел посилено влијание врз економските, социјалните и развојните реформи и врз ефектите што соодветните политики ги имаат врз граѓаните.

Програмски области

- Политики на раст и развој
- Фискална транспарентност и одговорност
- Конкурентност и пристапување кон ЕУ
- Сиромаштија, вработување и вештини
- Родови и доходни нееднаквости
- Општински финансии и политики
- Зелена економија

ОДГОВОРНОСТ

Copyright © 2024 од страна на Finance Think, Сите права се задржани.

Ниеден дел од оваа публикација не смее да се репродуцира, складира или внесе во систем за пребарување или да се пренесува во која било форма или со какви било средства (електронски, механички, со фотокопирање, снимање или на друг начин), без претходна писмена дозвола од сопственикот на авторските права. Finance Think направи максимални напори да ја осигура точноста на информациите презентирани во овој документ. Меѓутоа, ниту Finance Think ниту кој било од неговите носители на одлуки или аналитичари или вработени може да биде одговорен за какви било финансиски последици кои произлегуваат од употребата на информациите претставени од овде.

Finance Think

Институт за економски истражувања и политики
Ул. Фредерик Шопен 1/2, 1000 Скопје, Република Северна Македонија
+389 2 6156 168, www.financethink.mk, info@financethink.mk